

Asociace
pro mezinárodní
otázky
Association
for International
Affairs

Briefing Paper 4/2015

Digitální agenda pro Česko

—

Březen 2015

Digitální agenda pro Česko

—

Kryštof Kruliš

Březen 2015

Briefing paper byl vypracován v rámci projektu Raising media awareness on the EU economic agenda. Projekt byl podpořen Friedrich Naumann Foundation for Freedom.

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

© 2015 Asociace pro mezinárodní otázky. Všechna práva vyhrazena. Názory vyjádřené v textu nejsou oficiálním stanoviskem vydavatele.

Česká republika a digitální agenda

Digitální technologie a jejich zavádění do praxe přináší možnosti ekonomického růstu a vylepšení komfortu každodenního života. V řadě ohledů jsou však tyto přínosy podmíněné změnami zavedených konvencí a právních vztahů, počínaje revizí práva duševního vlastnictví (včetně autorského práva) a zajištění ochrany osobních údajů při zachování možnosti využití tzv. velkých dat, až po otázky bezpečnosti automaticky řízených automobilů.

- Digitální agenda je na úrovni EU hned druhou ze seznamu deseti priorit Junckerovy komise (Juncker). Dosažení propojeného jednotného digitálního trhu v EU je dáváno do souvislosti s dodatečným hospodářským růstem až 250 miliard EUR a statisíci novými pracovními místy, zejména pro mladou generaci. Evropská komise také plánuje v roce 2015 představit tzv. *balíček digitálního vnitřního trhu*, od kterého si slibuje vytvoření podmínek pro rozvoj digitální ekonomiky, včetně modernizace autorského práva, zjednodušení online a digitálních nákupů či posílení kybernetické bezpečnosti.
- V červenci 2015 převezme Česká republika po Slovensku předsednictví Visegrádské skupiny. Lze předpokládat, že Praha z digitální agendy učiní jednu z priorit svého ročního předsednictví (červenec 2015 – červen 2016), a naváže tak na Bratislavu, která se digitální agendě věnovala coby jednomu z nástrojů pro udržení komparativních výhod našeho regionu (viz Visegrad Group).
- Efektivní využití informačních a komunikačních technologií (ICT) ve veřejné správě a podpora internetové ekonomiky, včetně zvyšování digitální gramotnosti, patří mezi priority Vlády ČR (viz Vláda ČR). Digitální agendě se letos v dubnu bude věnovat také Národní konvent o EU.

Digitální agenda – o co jde?

Digitální agendu lze rozdělit do čtyř segmentů: kompetence, ekonomika, stát a infrastruktura. Nedostatečný rozvoj v jedné kategorii může být brzdou rozvoji v dalších oblastech.

Digitální kompetence
<ul style="list-style-type: none">▪ míra využití digitálních služeb (obyvatelstvo, firmy) a posilování pro to potřebných dovedností ve všech částech populace (napříč věkem či vzděláním)
Digitální ekonomika
<ul style="list-style-type: none">▪ e-business (e-commerce, e-learning)▪ podpora start-up scény
Digitální stát
<ul style="list-style-type: none">▪ e-government (online podání a komunikace, propojenost registrů státní správy; mezistátní komunikace státní správy)▪ digitální vnitřní trh (odstraňování bariér přeshraničnímu e-commerce a online službám v EU)
Digitální infrastruktura
<ul style="list-style-type: none">▪ rozvoj sítí nové generace (rychlost, kapacita, latence, pokrytí)▪ efektivní management rádiového spektra

Jednotný digitální trh EU

Moderní digitální technologie dále zlevňují a rozšiřují možnosti komunikace a výměny dat na dlouhé vzdálenosti, a propojují tak firmy a občany napříč jednotlivými státy. Právní regulace však často zaostává za rozvojem technologií a „analogová“ pravidla brání využití plného potenciálu digitální éry.

- **Mini One Stop Shop (MOSS).** Změna usnadňující obchod s digitálními službami v rámci EU nastala od 1. 1. 2015 se zavedením jednotného správního místa pro výběr DPH. Veškeré rozhlasové a televizní vysílání, jakož i telekomunikační a elektronicky poskytované služby nově podléhají DPH v *místě příjemce služby*. Poskytovatelé takovýchto služeb pak mají v zájmu usnadnění administrativy (povinnosti registrovat se k DPH ve všech státech EU) možnost registrovat se u *jednotného správního místa pro výběr DPH*, které pak zajistí komunikaci a převedení příslušné části daně do jiných států EU. V ČR je to Finanční úřad pro Jihomoravský kraj (viz Finanční správa).

System MOSS by se měl v budoucnu rozšířit i na další oblasti e-commerce. Bylo by též vhodné dále postoupit s harmonizací např. limitů pro registraci k DPH v jednotlivých státech, jejichž rozdílnost zůstává administrativní bariérou zejména pro nejmenší a začínající firmy.

- **Nástroje překonávající nejednotnost smluvního práva v členských státech EU.** Nejistota spojená s různorodou právní úpravou v jednotlivých státech a vyšší náklady na uplatnění práva odrazuje spotřebitele ale i malé a střední podniky od širšího zapojení do e-commerce (v ČR jen 4 % spotřebitelů nakupuje online z jiných států EU, zatímco v rámci EU to je 38 % spotřebitelů, viz Evropská komise 2014b). Samostatnou kapitolou pak je nejednotnost národních právních úprav pro tzv. *cloud computing*, které se věnuje samostatná expertní skupina při Evropské komisi.

V této oblasti se dlouhodobě nedaří dosáhnout výraznějšího postupu. Návrh nařízení Evropské komise na společnou evropskou právní úpravu prodeje (Common European Sales Law) nezískal podporu v Radě a příslušná komisařka Věra Jourová oznámila záměr Evropské komise tento návrh stáhnout a předložit jej v modifikované podobě spolu s tzv. digitálním balíčkem (viz Jourová 2015).

- **System pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI)** umožňuje snadnou vzájemnou komunikaci správních orgánů z jednotlivých států EU, která by měla vést i k ulehčení administrativní zátěže občanů. Ne všechny správní orgány však tento systém využívají, jak by mohly a nadále například požadují předložení oficiálních překladů dokumentů z jiných států EU namísto dotazu skrze IMI systém.

Prosazení nových technologií v praxi státní správy vyžaduje i aktivní tlak ze strany občanů, případně i s pomocí takových institucí jako je Veřejný ochránce práv, který by měl z praktického využívání eGovernmentu v zájmu občanů učinit svou prioritu.

ICT a TTIP

Oblast informačních a komunikačních technologií (ICT) by mohla tvořit jednu z 24 kapitol v současné době vyjednávané smlouvy o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP). Kapitola by se mohla věnovat takovým tématům jako je regulační spolupráce (e-labeling zboží, zvýšení inter-operability pro výměnu dat mezi produkty) či dodržování společných principů při certifikaci ICT produktů (cryptography).

Ze strany EU je opakovaně deklarováno, že nepřistoupí na snížení ICT standardů, ale chce naopak i prostřednictvím TTIP usilovat o jejich širší prosazení na globální úrovni.

Data o českém internetu

Ukazatel „Digital Agenda Scoreboard“ sledující 5 ukazatelů (konektivitu, lidský kapitál, využívání internetu, integrování digitálních technologií a digitální veřejné služby) řadí ČR mírně za průměrem EU28 na celkově 17. místo. Nejhuře si ČR vede v oblasti nabídky digitálních veřejných služeb, kde se dostala až na 25. místo (viz Evropská komise 2015).

Data o českém internetu (NetMonitor)	
Uživatelé internetu (leden 2015)	6,9 milionu osob
Uživatelé mobilního internetu (mobilní telefony a tablety) (leden 2015)	4 miliony osob
Uživatelé sledovaných českých webových stránek ze zahraničí (leden 2015)	1,7 milionu osob
Počet zobrazení stránek uživateli internetu z ČR	8,6 miliard zobrazení
Počet zobrazení stránek uživateli mobilního internetu z ČR	1,4 miliardy zobrazení
Počet uživatelů využívajících denně multimediální (streamovaný) obsah	750 tisíc osob
Objem internetové inzerce v roce 2014	14,6 miliard Kč
Podíl internetu na inzerci ve všech médiích v roce 2014	20 %

Zdroj: Sdružení pro internetový rozvoj; údaje pro weby měřené NetMonitorem

Pozn.: V objemu inzerce je internet s 20 % trhu na třetím místě, za TV (42 %) a tiskem (24 %); před inzercí v rádiu (8 %) na čtvrtém místě však má již značný náskok.

Infrastruktura a pohled do budoucnosti

Mobilní operátoři v ČR v současnosti pracují na rozvoji širokopásmového pokrytí mobilní sítě LTE (někdy též 4G síť; viz ČTÚ), která by měla uživatelům zajistit kvalitu srovnatelnou s pevným připojením. Technologický rozvoj naznačuje, že parametry i této nové generace mobilní sítě nebudou v brzké budoucnosti dostačující a v horizontu roku 2020 již bude na stole otázka zavedení nové generace „5G“ sítě. Ta by měla jít ještě dále nejen v rychlosti, ale i v počtu zařízení, které lze do sítě připojit, a zároveň i podstatně snížit latenci (dobu odezvy). Zejména poslední dvě vlastnosti pak mohou být u stávající LTE technologie limitující pro zavádění takových technologických novinek, jako je tzv. „internet věcí“ (IoT) s výhledem na připojení až sta miliard „inteligentních“ zařízení k internetu (od průmyslových zařízení až po vybavení domácností), nebo masové užívání automaticky řízených automobilů, u kterých je snížení doby odezvy klíčové z hlediska bezpečnosti provozu.

Briefing Paper 4/2015

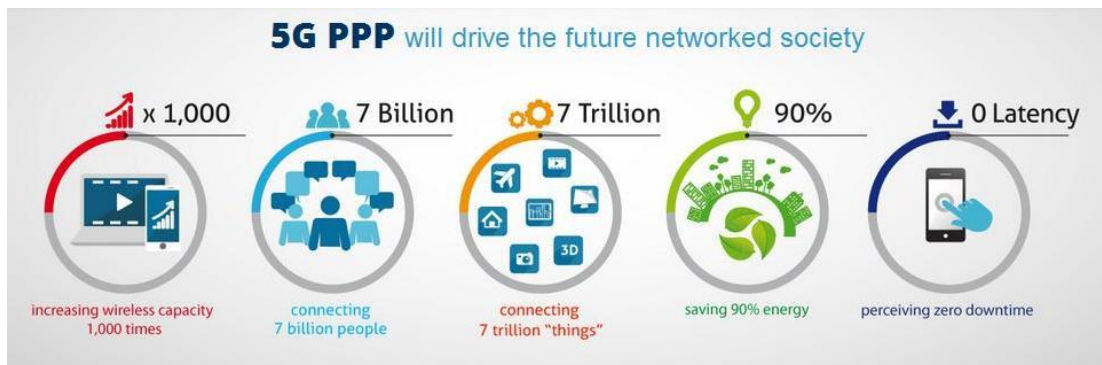
Digitální agenda pro Česko

–
Březen 2015

Cílem Evropské komise je postavit EU do čela inovace „5G“ sítě a společně se zástupci ICT průmyslu v Evropě¹ proto vytvořila partnerství veřejného a soukromého sektoru „5G-Infrastructure-PPP“, které má disponovat 1,4 miliardy EUR s cílem výzkumu a vývoje sítě nové generace (viz 5G-PPP). EU již také například v roce 2014 podepsala společné memorandum s Jižní Koreou ohledně spolupráce při vývoji „5G“ sítě (viz Evropská komise 2014a).

Zdroj: 5G-PPP. (2015). Webová stránka dostupná na <http://5g-ppp.eu> [26/03/2015].

Zdroj: 5G-PPP. (2015). Webová stránka dostupná na <http://5g-ppp.eu> [26/03/2015].

¹ Soukromé společnosti zapojené do projektu zahrnují takové hráče v oblasti ICT jako Alcatel-Lucent, Atos, Deutsche Telekom, Ericsson, Nokia, Orange, Telecom Italia, Telenor a Telefonica.

Zdroje

Český telekomunikační úřad (2015). Veřejné širokopásmové mobilní sítě. Dostupné online na: <http://lte.ctu.cz/pokryti> [22/03/2015].

Evropská komise (2015). Digital Agenda Scoreboard. Dostupné online na: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/digital-agenda-scoreboard> [24/03/2015].

Evropská komise (2014a). Landmark agreement between the European Commission and South Korea on 5G mobile technology. Dostupné online na: <http://bit.ly/1qV5Dvu> [23/03/2015].

Evropská komise (2014b). A common sales law for Europe: Factsheet for Czech Republic. Dostupné online na: <http://bit.ly/1ChaJc5> [24/03/2015].

Finanční správa (2015). Zvláštní režim jednoho správního místa u služeb rozhlasového a televizního vysílání, telekomunikačních a elektronicky poskytovaných od 1. 1. 2015 (tzv. Mini One Stop Shop). Dostupné online na: <http://bit.ly/1D79YpJ> [23/03/2015].

Jourová, Věra (2015). Commissioner Věra Jourová's remarks before the European Parliament's Legal Affairs (JURI) Committee – 19 January 2015. Dostupné online na: <http://bit.ly/1zAEF1w> [24/03/2015].

Juncker, Jean-Claude (2014). Nový začátek pro Evropu: Moje agenda pro zaměstnanost, růst, spravedlnost a demokratickou změnu. Štrasburk, 15. července 2014. Dostupné online na: <http://bit.ly/1zamNMO> [22/03/2015].

Národní konvent o EU (2015). Webová stránka dostupná na <http://www.narodnikonvent.eu> [22/03/2015].

NetMonitor (2015). NetMonitorOnline. Dostupné online na: <http://online.netmonitor.cz> [22/03/2015].

Sdružení pro internetový rozvoj. (2015). Webová stránka dostupná na <http://www.netmonitor.cz> [22/03/2015].

Visegrad Group (2015). Slovenské predsednictví, dostupné na <http://bit.ly/1qwK03U> [22/03/2015].

Vláda ČR (2014). Programové prohlášení vlády ČR, dostupné na <http://bit.ly/1BQffL3> [25/03/2015].

5G-PPP. (2015). Webová stránka dostupná na <http://5g-ppp.eu> [23/03/2015].

ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY (AMO)

Asociace pro mezinárodní otázky je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Základním posláním AMO je přispívat k hlubšímu porozumění mezinárodnímu dění. Díky svým aktivitám doma i v zahraničí a dlouholeté historii je AMO vnímána jako čelní nezávislá instituce svého druhu v České republice.

K dosažení svých cílů AMO:

- formuluje a vydává studie a analýzy;
- pořádá mezinárodní konference, expertní semináře, kulaté stoly, veřejné diskuse;
- organizuje vzdělávací projekty;
- prezentuje kritické názory a komentáře k aktuálnímu dění pro domácí a zahraniční média;
- vytváří příznivější podmínky pro růst nové generace expertů;
- podporuje zájem o disciplínu mezinárodních vztahů mezi širokou veřejností;
- spolupracuje s řadou dalších domácích i zahraničních institucí.

VÝZKUMNÉ CENTRUM AMO

Výzkumné centrum Asociace pro mezinárodní otázky je předním českým think-tankem, který není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskuzi. Hlavním cílem Výzkumného centra je systematické sledování, analýza a komentování mezinárodního dění se zvláštním zaměřením na zahraniční politiku České republiky.

Výzkumné centrum bylo založeno v říjnu 2003 jako analytický útvar Asociace pro mezinárodní otázky se zaměřením na mezinárodní vztahy a zahraniční, bezpečnostní a obrannou politiku. Jádrem VC AMO je [tým analytiků](#), jejichž prostřednictvím nabízíme odbornou expertízu v hlavních problémech světových regionů a klíčových otázkách současné mezinárodní politiky. Výzkumné centrum zpracovává [vlastní odborné studie](#), analytici poskytují [komentáře](#) k aktuálnímu dění prostřednictvím médií. Dedikovanou platformou pro hodnocení mezinárodní politiky je [blog AMO](#).

www.amo.cz

